

فصلنامه برنامه‌ریزی منطقه‌ای، سال ۶، شماره پیاپی ۲۴، زمستان ۱۳۹۵

شاپای چاپی: ۶۷۳۵-۲۲۵۱ - شاپای الکترونیکی: ۷۰۵۱-۲۴۲۳

<http://jzpm.miau.ac.ir>

عوامل تأثیرگذار بر کیفیت زندگی شهروندان با نقش میانجی‌گری عدالت اجتماعی (مورد پژوهشی: شهر فردوسیه - شهرستان شهریار)

رقیه ودایع خیری: استادیار گروه شهرسازی، واحد رباط کریم، دانشگاه آزاد اسلامی، رباط کریم، ایران
میثم رضائی^۱: مدرس گروه شهرسازی، واحد رباط کریم، دانشگاه آزاد اسلامی، رباط کریم، ایران

دریافت: ۱۳۹۴/۱۲/۱۴ صص ۲۴۴-۲۳۱ پذیرش: ۱۳۹۵/۵/۲۰

چکیده

امروزه مفهوم کیفیت زندگی شهری در سایه مکاتب رفاه و عدالت اجتماعی قوت گرفته و در ایران نیز از گذشته، مباحث و تلاش‌های مختلفی در زمینه افزایش کیفیت زندگی شهری صورت پذیرفته است. پژوهش حاضر، با هدف بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی با نقش میانجی‌گری عدالت اجتماعی در محلات شهر فردوسیه از توابع شهرستان شهریار انجام شد. در این تحقیق جهت گردآوری اطلاعات از دو روش کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شده است. این پژوهش از نظر جهت‌گیری، کاربردی، از لحاظ هدف، آزمون فرضیه و از نظر راهبردی از نوع پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق، شامل کلیه شهروندان محلات واقع در شهر فردوسیه است، که تعداد جمعیت این شهر بر طبق ممیزی سال ۱۳۹۳ حدوداً ۳۰۵۷۷ نفر می‌باشد. به منظور محاسبه حجم نمونه، با استفاده از جدول مورگان، تعداد ۳۷۹ نفر به عنوان نمونه و با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده با انتساب متناسب انتخاب شدند. اما در نهایت تعداد ۳۲۸ پرسشنامه قابل ارزیابی بود. سرانجام داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار *Amos 2.0* و *Spss23* و از طریق طراحی مدل معادلات ساختاری آزمون شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. نتایج تحلیل‌ها نشان داد که تمام متغیرها بر عدالت و کیفیت زندگی نقش دارند و در میان هر سه متغیر بیرونی (مشارکت، اعتماد و کارایی) متغیر مشارکت با ضریب $-۱/۰۴$ تأثیر منفی و معنی‌دار بر عدالت دارد و همین متغیر با ضریب $-۰/۷۳$ درصد بر کیفیت زندگی نیز تأثیر منفی و معنی‌دار دارد و همچنین از نظر شهروندان متغیر اعتماد با ضریب $۰/۵۲$ بیشترین تأثیر بر عدالت و متغیر کارایی نیز ضریب با $۱/۱۶$ بیشترین تأثیر را بر کیفیت زندگی شهروندان در شهر فردوسیه دارد. در نهایت خود متغیر درون‌زای عدالت نیز به عنوان نقش میانجی‌گر با ضریب $-۰/۲۳$ تأثیر و رابطه منفی و معنی‌دار با کیفیت زندگی در شهر فردوسیه دارد.

واژه‌های کلیدی: کیفیت زندگی، عدالت اجتماعی، اعتماد، مشارکت، شهر فردوسیه.

^۱ نویسنده مسئول: meysamrezaei86@gmail.com، ۰۹۱۲۲۳۰۵۵۴۳

بیان مسأله:

موضوع کیفیت زندگی در سال‌های اخیر توجه‌ها را به خود جلب کرده است و به طور فزاینده‌ای به موضوع تحقیقات علمی و تئوری در زمینه‌ها و نظام‌های مختلف تبدیل شده است. مطالعه این مفهوم بر پایه این فرضیه بنیادین است که محیط اجتماعی و فیزیکی می‌تواند بر روی خوشبختی و رفاه مردم ساکن در شهر تأثیرگذار باشد (Brereton et al., 2008:556). همچنین توزیع ناعادلانه امکانات و خدمات شهری در شهرها کیفیت زندگی را نیز در آن‌ها پایین آورده است و بهتر نمودن آن به عدالت اجتماعی در شهرها و شهروندان نیز بستگی دارد، لذا کیفیت زندگی امروزه بسیار مورد توجه قرار گرفته به طوری که برنامه‌ریزان توسعه شهری، کیفیت زندگی را به عنوان یک سر فصل مهم در تدوین استراتژی‌های مربوط مدنظر دارند. امروزه مفهوم کیفیت زندگی جای خود را در ادبیات برنامه ریزی و مدیریت شهری باز کرده است. کیفیت زندگی بوسیله شاخص‌های مختلفی مورد بررسی و اندازه‌گیری قرار گرفته است؛ که این شاخص‌ها به دو دسته عینی و ذهنی تقسیم شده‌اند. عینی ترین و ملموس‌ترین شاخص‌های ارزیابی کیفیت زندگی در حوزه وظایف، اختیارات و کارکردهای مدیریت شهری قرار دارد، یعنی تلاش‌های مدیریت شهری برای بهبود وضعیت برخی از کارکردهایی که در حیطه وظایف آن قرار دارد (Shokohi, Johari, 2014: 146) و در واقع مناسب است که شاخص‌های عینی و ذهنی با هم ترکیب شوند زیرا شاخص‌های ذهنی این اجازه را می‌دهند که بینشی از رضایت فرد و هر آنچه که برای مردم رضایت بخش است به دست آید و شاخص‌های عینی نیز برای ابعادی از محیط که سنجش آن‌ها مشکل است مناسب می‌نمایند (Pourtaheri et al., 2011:14). همچنین با توجه به گسترش و توسعه شهرها در کشورهای پیشرفته و رو به پیشرفت، مطالعات کیفیت زندگی به ابزار مهمی برای برنامه‌ریزی و مدیریت شهرهای پایدار و قابل زیست تبدیل شده است (Hataminezhad et al., 2013:30).

یکی از مسائلی که در شهرها بیشتر مشاهده می‌شود؛ نبود مشارکت شهروندان در تصمیم‌گیری‌های صورت گرفته می‌باشد که میزان عدالت در توزیع خدمات و همچنین کیفیت زندگی را در میان شهروندان پایین آورده است و نبود اعتماد به مسئولین شهری و همچنین نبود مدیریتی صحیح در میان مدیران کارایی آن‌ها را نیز پایین آورده است و این مسائل به جایی کشیده شده است که رابطه‌ها به طور چشم‌گیری رو به افول نهاده است. پس از وجود این مسائل شهری این مقاله به مطالعه و بررسی این موارد در شهر فردوسی می‌پردازد. هدف از پژوهش حاضر شناسایی عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی شهرها با نقش میانجی گری عدالت اجتماعی می‌باشد که در این میان توانایی کیفیت زندگی در سنجش عدالت اجتماعی و رابطه میان کیفیت زندگی با مؤلفه‌های عدالت اجتماعی بررسی خواهد شد. فرضیه‌های پژوهش به این شرح در نظر گرفته شدند: **فرضیه اول:** اعتماد بر عدالت اجتماعی نقش دارد. **فرضیه دوم:** کارایی بر عدالت اجتماعی نقش دارند. **فرضیه سوم:** مشارکت بر عدالت اجتماعی نقش دارد. **فرضیه چهارم:** اعتماد بر کیفیت زندگی نقش دارد. **فرضیه پنجم:** کارایی بر کیفیت زندگی نقش دارد. **فرضیه ششم:** مشارکت بر کیفیت زندگی نقش دارد. **فرضیه هفتم:** عدالت اجتماعی بر کیفیت زندگی نقش دارد.

پیشینه نظری پژوهش:

سانتوس در سال ۲۰۰۷ به سنجش کیفیت ذهنی زندگی در شهر پورتو پرداخته است. در این مطالعه نظرات شهروندان در مورد میزان رضایت از حوزه‌های مختلف کیفیت زندگی شهری با استفاده از تحلیل چند متغیری مورد بررسی قرار گرفته است (Santos, 2007). داس در سال ۲۰۰۸ چارچوب مفهومی برای سنجش کیفیت زندگی شهری پیشنهاد کرده که ارتباط بین محیط و کیفیت زندگی را نشان می‌دهد. این مدل رویکردی پایین به بالا را پیشنهاد می‌کند که در آن هردو شاخص‌های عینی و ذهنی برای مطالعه کیفیت زندگی مورد توجه قرار گرفته‌اند. این چارچوب محیط خارجی زندگی یعنی بعد عینی را با ادراک افراد از محیط زندگیشان یعنی بعد ذهنی ترکیب می‌کند (Das, 2008). لی در سال ۲۰۰۸ با استفاده از شاخص‌های ذهنی به ارزیابی کیفیت زندگی در شهر تایپه پرداخته است. نتایج نشان می‌دهد که محل زندگی، سن، تحصیلات و درآمد قلمروهای مختلف رضایت را تحت تأثیر قرار می‌دهند. علاوه بر آن وضعیت اجتماع، تعلقات محلی و رضایت از محله بیشترین تأثیر را بر رضایت از کیفیت زندگی دارند (Lee, 2008). رهنمایی و دیگران در سال ۱۳۹۰، در پژوهشی با عنوان "تحلیل

کیفیت زندگی در بافت فرسوده میان‌دوآب" به این نتیجه دست پیدا کرد که شاخص فضای سبز از مهم‌ترین شاخص‌های مرتبط با کیفیت زندگی است. شمعی و دیگران در سال ۱۳۹۱، در مقاله "تحلیل نابرابری شاخص‌های کیفیت زندگی در سطح محلات شهر بابلسر" به این نتیجه رسیده‌اند که بین محلات بابلسر نابرابری کیفیت زندگی زیاد است. در تحقیقی خادمی (۱۳۹۲) با عنوان "ارزیابی کیفیت زندگی شهری، مورد مطالعه: بافت فرسوده آمل" به بررسی کیفیت زندگی شهری پرداخت و به این نتیجه رسید که کیفیت زندگی با میانگین کلی ۲/۸۹ زیر سطح متوسط می‌باشد و علاوه بر این افرادی که در قسمت بافت فرسوده شهری زندگی می‌کنند نسبت به محله‌ای که در آن زندگی می‌کنند، علاقه چندانی نشان نداده و تمایل خود را به رفتن از محله ابراز داشته‌اند.

دیوید هاروی و رونالد جانستون، دو نفر از جغرافیادانان مکتب رادیکال هستند. اثر با ارزش هاروی با عنوان عدالت اجتماعی و شهر در سال ۱۹۷۳ منتشر شد. در این کتاب، هاروی مفهوم عدالت اجتماعی را کمک به خیر و صلاح همگانی، ملاک توزیع درآمد در مکان‌ها، تخصیص عادلانه منابع و رفع نیازهای اساسی مردم تعریف می‌کند. رونالد جانستون معتقد بود: جغرافیادانان باید در جهت کشف علل نابرابری‌های ناحیه‌ای حرکت کنند و هدفشان باید از میان بردن نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی در جامعه باشد (karami, Lotfi, 2008:74). از دید اونیل، یک ساختار اجتماعی تساوی طلبانه پیش شرطی برای در برگیرندگی همه شهروندان به عنوان مشارکت‌کنندگان مؤثر در فرایند سیاسی است. از دید او عدالت به معنی تساوی آزادی ارتباطی مؤثر، نیازمند ساخت شکنی همه روابط سلسله‌مراتبی بین گروه‌های اجتماعی است که به صورت ساختارمند ایجاد شده‌اند. با توجه به مباحث فوق می‌توان گفت: مفهوم عدالت مفهوم بسیار سیالی است. از این رو، ایدئولوژی‌های سیاسی متعدد، شرایط متفاوتی از عدالت را توسعه و ترویج داده‌اند. از میان دیدگاه‌های متعدد مطرح شده در این زمینه، دیدگاه‌های فرصت‌های برابر، استحقاق بهره‌مندی، کارکردهای عدم تساوی و مساوات بسیار مورد توجه دانشمندان قرار گرفته است (Marshall, 2009:333). می‌توان از میان تمام این نظرات و دیدگاه‌ها نتیجه گرفت که در مبحث عدالت اجتماعی برابری و مساوات، توازن در توزیع امکانات و رعایت کردن حقوق شهروندان در هر محله از شاخص‌های اساسی و مؤثر می‌باشد. واژه کیفیت در لاتین به معنی چیزی، خصوصیت، طبیعت، نوع، ظرفیت، تعریف، صفت، نهاد و چگونگی است. از نظر واژه به معنی چگونگی زندگی است و دربرگیرنده تفاوت‌های آن است که برای هر فرد منحصر به فرد بوده و با دیگران متفاوت است (Piran et al...2016:8). شوماخر کیفیت زندگی را در این امر می‌داند که افراد از زندگی‌شان رضایت داشته باشند، به عبارت دیگر کیفیت زندگی معادل احساس رضایت کلی از زندگی در نظر گرفته شده است (Mahmodi, 2011:45). داینر کیفیت زندگی را متضمن این می‌داند که افراد خودشان از زندگی خودشان ارزیابی مثبتی داشته باشند (Niyazi, 2012). به عبارت دیگر منظور از کیفیت زندگی شهر در محلات توجه به کیفیت شاخص‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، محیطی و روانی و غیره در دو وجه کمی و کیفی (مثل شرایط کیفیت دسترسی، کیفیت مسکن، کیفیت فضاهای اوقات فراغت، فرصت‌های اجتماعی، اشتغال، مشارکت اجتماعی و غیره) در روند برنامه‌ریزی شهری می‌باشد (Ghanbari et al..., 2013:175).

در مورد تاریخچه بحث کیفیت زندگی باید گفت کیفیت زندگی مفهومی جدید و نو پا نیست، بلکه در فلسفه یونان نیز وجود داشته و ارسطو در مبحث شادی (که در آن زمان معادل کیفیت زندگی اکنون است) بدان اشاره کرده است در دوران جدید، کسانی چون کییر کگارد، ژان پل سارتر T مازلو و دیگران در بحث درباره حالت‌های درونی اشخاص به آن توجه کرده‌اند (Roknoddin Eftekhari et al...2011:70) به لحاظ آکادمیک، مفهوم کیفیت زندگی در آمریکا به عنوان یک زمینه تحقیقی از اوایل دهه ۱۹۶۰ میلادی مطرح شد (Rabhani, 2007:71) این در حالی است که نخستین بار واژه کیفیت زندگی به صورت تخصصی در آمریکا توسط پیژو در سال ۱۹۲۰ در کتاب اقتصاد و رفاه به کار برده شد (Niyazi, 2012:206) ولی توجه به کیفیت زندگی و مفاهیم مربوط به آن به اواخر دهه ۱۹۶۰ بر می‌گردد. دیوید اسمیت اولین جغرافیادانی بود که درباره کیفیت زندگی، رفاه و عدالت اجتماعی در جغرافیا صحبت کرد (Pourahmad et al..., 2014:4). به طور کلی، کیفیت زندگی شهری، علاوه بر مسائل اقتصادی، نگرانی‌های اجتماعی و محیط زیست را نیز مدنظر قرار می-

دهد و به نوعی بیانگر وضعیت افراد ساکن در یک شهر می باشد (Fanni et al...,2015:69) و می توان گفت که مفهوم کیفیت زندگی شهری یا کیفیت محیط زندگی با هدف اصلاح و تکامل مفهوم توسعه از توسعه صرف کمی و اقتصادی به توسعه پایدار شهری مطرح و مورد توجه قرار گرفته است (Asadi et al...,2014:198) کیفیت زندگی ساختاری پویا و ذهنی است که به مقایسه وضعیت زندگی گذشته با حوادث اخیر در همه جوانب مثبت و منفی می پردازد. ماهیت ذهنی کیفیت زندگی به ادراک افراد درباره وضعیت زندگی شان، به جای گزارشات دیگران می پردازد و بر اساس تعریف فرانس و پورس، ناشی از خشنودی و یا عدم خشنودی از حیثه هایی از زندگی که برای فرد اهمیت دارد، می باشد (Movahhedi et al...,2014:6).

در دیدگاهی دیگر کیفیت زندگی، مفهومی پیچیده و چند بعدی است که تحت تأثیر مولفه هایی چون زمان و مکان، ارزش های فردی و اجتماعی قرار دارد و از این رو معانی گوناگونی برای افراد و گروه های مختلف بر آن مترتب است. (Khajeshokohi, 2014:51). عدالت به معنای تعیین جایگاه هر چیز و گذاردن هر چیز در جایگاه خود است در حالی که جود به معنای خارج کردن چیزها از جایگاه واقعی شان در جهت مصلحت و انسان دوستی است. (Aslani, 2014: 34). پیشینیان ما گفته اند عدالت آن است که حق هر صاحب حق را به او بدهند. اما باید بدانیم حد و اندازه حق هر کس چیست که باید به او داده شود. در تعریف دیگری گفته اند عدالت آن است که هر چیز را در جای خودش بگذارند. چند و چون این جایگزینی نیز مبهم است. دیوید هیوم بر این عقیده است که عدالت تنها در یک جامعه متوسط الحال معنی و مفهوم پیدا می کند. در جامعه ای که مردم با گرسنگی و بی سر پناهی دست به گریبان اند، بحث از عدالت بی معنی خواهد بود؛ زیرا در چنان جامعه ای حواس مردم وقف آن است که زنده بمانند و طعمه مرگ نشوند. در جامعه ای نیز که همگان از همه لذات و نعمت ها برخوردار باشند، جایی برای بحث درباره عدالت وجود ندارد (Hojjati, 2008:41)

بنابراین عدالت فضایی در شهرها بدان معناست که مکان زندگی هر فرد حاصل از تقسیم کار اجتماعی وی را از استحقاق اجتماعی محروم نکند. نابرابری های فضایی، تنها هنگامی موجه می باشد که بهبود حیات همگانی را در پی داشته باشد (Athari, 2002:28). دیوید هاروی عدالت اجتماعی و فضایی در شهرها را تخصیص عادلانه ی منابع و امکانات شهری می داند که بتواند به گونه ای هدایت شود که افراد با حداقل شکاف و اعتراض نسبت به حقوق خود مواجه باشند و نیازهای جمعیتی آن در ابعاد مختلف برآورده گردد (Harvey,2000:97) بنابراین حرکت و رسیدن به پایداری شهرها زمانی محقق خواهد شد که تخصیص و توزیع خدمات و امکانات میان واحدهای فضایی و اجتماعی شهرها مطابق با نیازهای جمعیتی و مساوات و برابری جغرافیایی صورت گیرد (Mosavi, 2012:180). در نتیجه، بین کیفیت زندگی افراد و دسترسی به خدمات رابطه ی معناداری وجود دارد. در کل نابرابری اجتماعی، بازتاب دستیابی متفاوت طبقات و قشرهای مختلف به انواع این کالاها در هر جامعه است. به این اعتبار، نابرابری در فرصت های زندگی یعنی بهداشت و مانند این ها مهم ترین، توزیع تفاوتی و تفاضلی امکانات و فرصت هایی از قبیل تحصیلات، اشتغال، درآمد شاخص برای درک موقعیت های نابرابر در پایگاه های اجتماعی و اقتصادی افراد و گروه ها در هر جامعه است (Hataminezhad et al...,2012:42).

روش تحقیق:

این پژوهش از نظر جهت گیری، کاربردی، از لحاظ هدف، آزمون فرضیه و از نظر راهبرد پیمایشی است. برای بررسی نمونه موردی از تکنیک جمع آوری و تکمیل پرسشنامه استفاده شده است. جامعه آماری این تحقیق، شامل کلیه شهروندان محلات واقع در شهر فردوسی - شهرستان شهریار است که تعداد جمعیت این محله بر طبق ممیزی سال ۱۳۹۳ که در سطح شهر انجام گرفت حدوداً ۳۰۵۷۷ نفر می باشد که نمونه ی مورد نظر ما از جامعه ی نام برده شده است. به منظور محاسبه حجم نمونه، با استفاده از جدول مورگان، تعداد ۳۷۹ نفر به عنوان نمونه و با روش نمونه گیری تصادفی ساده با انتساب متناسب انتخاب شدند. اما در نهایت تعداد ۳۲۸ پرسشنامه قابل ارزیابی بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی ارتباط میان عوامل و تعیین سهم هر یک از آنان از مدل سازی معادلات ساختاری استفاده شده است. مدل معادلات ساختاری یک رویکرد آماری جامع برای آزمون فرضیه هایی درباره روابط بین متغیرهای مشاهده شده و متغیرهای مکنون می باشد. از طریق این رویکرد می توان قابل قبول بودن مدل های نظری را در جوامع خاص آزمون کرد و از آنجایی که اکثر متغیرهای موجود در تحقیقات به

صورت مکنون یا پوشیده و پنهان می باشد، ضرورت استفاده از این مدل ها روز به روز بیش تر می شود. لازم به ذکر است، برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم افزارهای *AMOS2.0* و *SPSS23* استفاده شد. به منظور سنجش پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید. متغیرهای پژوهش، نوع مقیاس، تعداد گویه ها در جدول (۱) آمده است. همان طور که مشاهده می-گردد، ضریب آلفای کرونباخ تمامی متغیرها از حداقل مقدار ۰/۶۵ لی و کیم بیشتر است.

جدول ۱- ضریب آلفای کرونباخ متغیرهای پژوهش

متغیر	نوع مقیاس	تعداد گویه ها	آلفای کرونباخ
اعتماد	لیکرت ۵ نقطه ای	۶	۰/۸۵
کارایی	لیکرت ۵ نقطه ای	۶	۰/۸۳
مشارکت	لیکرت ۵ نقطه ای	۶	۰/۸۴
عدالت اجتماعی	لیکرت ۵ نقطه ای	۶	۰/۸۰
کیفیت زندگی	لیکرت ۵ نقطه ای	۶	۰/۸۴

شاخص ها و متغیرها:

کیفیت زندگی این است که افراد به طور کلی از زندگی رضایت داشته باشند، به عبارت دیگر کیفیت زندگی معادل احساس رضایت کلی از زندگی گرفته شده است بر این اساس اعتقاد است که می توان کیفیت زندگی شهری را این گونه تعریف کرد: توجه به شاخص های اجتماع، اقتصادی، فرهنگی، محیطی و روانی و غیره در دو وجه عینی و ذهنی می تواند تعیین کننده کیفیت زندگی مورد نظر شهروندان باشد. هر جامعه ای را می توان اجتماع کم و خودگردانی دانست که در آن روابط افراد، بر اساس اصول و قوانین مشخص و معینی صورت می گیرد. اطاعت افراد از این قواعد، نوعی پیوند اجتماعی را بین آنها فراهم می سازد. در نتیجه افراد برای پیشبرد منافع خود و جامعه ای که در آن زندگی می کنند با یکدیگر همکاری می کنند. در نتیجه مجموعه ای از قواعد و اصول لازم است تا براساس آن ها یکی از ترتیبات اجتماعی گوناگونی که چگونگی تقسیم امتیازات را تعیین می کند انتخاب شده و در مورد چگونگی توزیع مناسب سهم هر یک از افراد در جامعه، توافق وجود داشته باشد. ما این اصول را عدالت اجتماعی می نامیم. بدین ترتیب، بر طبق جدول زیر متغیرهای اعتماد، کارایی، مشارکت، عدالت اجتماعی و کیفیت زندگی برای سنجش میزان تأثیرگذاری بر کیفیت زندگی شهروندان و عدالت اجتماعی در شهر فردوسی در نظر گرفته شده است.

جدول ۲- متغیرها مورد استفاده در پژوهش و گویه های آن

تعداد گویه ها	نوع مقیاس	متغیر
۶	لیکرت ۵ نقطه ای	اعتماد (اعتماد به نهادهای محلی ای (فرهنگسراها و ...)) در بین شهروندان، اعتماد شهروندان به ارگان های دولتی، اعتماد به اهالی محل و شهروندان، اعتماد به شورای شهر، هیأت امنای محل و بررسی وضعیت محل، اعتماد به پاسخگویی شورای شهر در مقابل شهروندان و اعتماد به شورای شهر بر مبنای شاخص انتظارات ناظر بر نیازهای اجتماعی)
۶	لیکرت ۵ نقطه ای	کارایی (اطلاع شهروندان از مصوبات محله ای، وجود امنیت اجتماعی در دل محلات علاوه بر ایجاد کلاتری ها با استفاده از نگهدارنده محله و بر انگیزختن حس مسوولیت پذیری مردم و انجمن های محلی به خصوص برای زنان و کودکان، دائمی و مستمر بودن فعالیت های مدیریت محله، رضایت مندی اهالی محله از اقدامات مدیریت محله، موثر بودن اقدامات مدیریت محله برای دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده، وجود ساز و کاری برای مشورت بین سازمان های رسمی توسعه شهری و شهروندان)
۶	لیکرت ۵ نقطه ای	مشارکت (شرکت در تصمیم گیری ها و برنامه ریزی های مدیریتی محله توسط شهروندان، علاقه و اعتماد در مردم برای توسعه و پیشرفت، آشنا بودن شهروندان با فرایند و روش های مشارکتی و آگاهی از ظرفیت های مشارکت مردمی، ارزش و اعتبار قائل شدن نسبت به نظرات و خواسته های ساکنان شهر فردوسی، حس مالکیت در مردم و در نتیجه وجود انگیزه برای مشارکت، واگذاری کامل امور به مردم و ایجاد برنامه های اقتصادی درآمدزا برای جلب مشارکت مردمی)
۶	لیکرت ۵ نقطه ای	عدالت اجتماعی (وجود تفویض اختیارات در نهادهای محله ای از جمله شورای یاری ها، ایجاد ساختار شهرداری محله از طریق فرایندهای قانونی آن، ایجاد عدالت اجتماعی در محله، عدالت در توزیع برابر و عادلانه امکانات محله، انجام طرح های محله در زمان تعیین شده عضویت زنان در مدیریت محله (عدالت جنسیتی))
۶	لیکرت ۵ نقطه ای	کیفیت زندگی (میزان رضایت مندی شهروندان از سکونت در محله، فعال بودن شورایی در بعد مدیریت محله ای، برنامه ریزی برای محله و اینکه از حالت سکون خارج شوند، وجود شرایطی برای پر کردن اوقات فراغت جوانان ساکن محله در راستای کسب درآمد برای آنان همچون تفکیک انواع زباله و فروش آن، آبیاری فضای سبز محله، مشارکت در انجام امور محله، آموزش، وجود مکان هایی برای پر کردن اوقات فراغت اقشار سنی مختلف اعم از محلهای بازی، کتابخانه، خانه مشق، وجود فضاهای جمعی و دعوت از افراد موفق برای ایجاد انگیزه در میان مردم و برگزاری مراسم ها و جشن های ملی و مذهبی برای تقویت ارتباطات بیسن افراد و گروه های اجتماعی و رفع عوامل مؤثر بر طرد اجتماعی افراد و گروهها در این رویدادها)

محدوده مورد پژوهش:

شهر فردوسیه که در شهرستان شهریار واقع شده است، دارای مساحتی حدود ۳۲۹ هزار متر مربع می باشد. این شهر از تجمع پنج محله به نام های فردوس، عباس آباد، محمودآباد، عبدالآباد و خاوه تشکیل شده است. جامعه آماری این پژوهش همه خانوارهای ساکن در شهر فردوسیه می باشد که جمعیت این شهر بر طبق ممیزی سال ۱۳۹۳ که در سطح شهر انجام گرفت ۳۰۵۷۷ هزار نفر می است و پیش بینی جمعیت بر اساس مدل جمعیتی رشد نمایی در سال ۱۴۰۱ در حدود ۴۳ هزار نفر خواهد بود. این شهر از سمت شمال با شهر شهریار، از سمت غرب با شهر وحیدیه، از سمت شرق با دهستان اسدآباد و از سمت جنوب به شهرک مصطفی خمینی محدود می شود. شهر فردوسیه از نظر موقعیت جغرافیایی به دلیل قرار گرفتن در مسیر های ارتباطی، دارای موقعیتی مهم می باشد، به طوری که ورودی های این شهر در مسیرهای ارتباطی مهمی قرار دارد.

یافته های تحقیق:

نتایج تحقیق نشان داد که از لحاظ جنس، ۵۹/۸ درصد از شهروندان محلات واقع در شهر فردوسیه - شهرستان شهریار را مرد و ۴۰/۲ درصد را زنان تشکیل می دهند. از لحاظ تحصیلات، ۲۱/۳ درصد از شهروندان محلات واقع در شهر فردوسیه - شهرستان شهریار دارای تحصیلات دیپلم، ۲۳/۲ درصد فوق دیپلم، ۳۸/۱ درصد کارشناسی، ۱۶/۵ درصد کارشناسی ارشد و ۰/۹ درصد دکتری هستند. متوسط سن شهروندان محلات واقع در شهر فردوسیه - شهرستان شهریار ۳۴ سال بود که کمترین آن ۲۱ سال و بیشترین آن ۷۱ سال بود.

جدول ۳- اطلاعات جمعیت شناسی نمونه

متغیر	موارد	تعداد	درصد
جنسیت	مرد	۱۹۶	۵۹/۸
	زن	۱۳۲	۴۰/۲
تحصیلات	دیپلم	۷۰	۲۱/۳
	فوق دیپلم	۷۶	۲۳/۲
	کارشناسی	۱۲۵	۳۸/۱
	کارشناسی ارشد	۵۴	۱۶/۵
	دکتری	۳	۰/۹
سن	۳۱-۲۱	۱۵۴	۴۷
	۴۲-۳۲	۸۵	۲۵/۹
	۵۳-۴۳	۶۹	۲۱
	۶۴-۵۴	۸	۲/۴
	بیشتر از ۶۵	۱۲	۳/۷

منبع: یافته های نگارندگان، ۱۳۹۵.

توزیع متغیرها:

بررسی روایی سازه (همگرا): در جدول شماره ۴ تعداد سنجه های طراحی شده برای سنجش روایی هر متغیر، ارائه شده است. برای بررسی روایی سازه (همگرا) از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. در انجام تحلیل عاملی، ابتدا باید از این مسأله اطمینان حاصل کرد که آیا می توان داده های موجود را برای تحلیل مورد استفاده قرار داد. به عبارت دیگر، آیا تعداد داده های مورد نظر برای تحلیل عاملی مناسب هستند؟ بدین منظور از شاخص KMO و آزمون بارتلت استفاده شد. شاخص KMO شاخصی از کفایت نمونه گیری است. این شاخص در دامنه صفر تا یک قرار دارد. اگر مقدار شاخص نزدیک به یک باشد، داده های مورد نظر برای تحلیل عاملی مناسب هستند و در غیر این صورت (معمولاً کمتر از ۰/۵) نتایج تحلیل عاملی برای داده های مورد نظر چندان مناسب نمی باشند.

نتایج آزمون بارتلت و *KMO* به عنوان شاخص‌های کفایت نمونه‌گیری نشان می‌دهد، که مقادیر هر دو شاخص در سطح مطلوبی قرار دارند. مقدار معیار *KMO* برای تمامی متغیرها بیشتر از ۰/۵ و مقدار معناداری آزمون بارتلت نیز کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. برای بررسی روایی همگرا در مدل، حداقل مربعات جزئی توسط معیار میانگین واریانس استخراج شده مورد تحلیل قرار گرفت. این شاخص نشان دهنده میزان واریانس است که یک سازه از نشانگرهای خود به دست می‌آورد. همانطور که در جدول (۴) ملاحظه می‌شود، تمامی مقادیر میانگین واریانس استخراج شده از ۰/۵ بیشتر هستند و بنابراین مدل اندازه‌گیری از روایی همگرایی مناسب برخوردار است.

جدول ۴- روایی همگرایی سازه‌های متغیرهای پژوهش

متغیر	گویه‌ها	بار عاملی	معناداری آزمون بارتلت	درجه آزادی	مقدار تقریبی X^2	معیار کفایت نمونه گیری <i>KMO</i>
اعتماد	Q1	۰/۸۶۲	۰/۰۰۰	۱۵	۸۸۲/۹	۰/۸۵۶
	Q2	۰/۸۲۱				
	Q3	۰/۷۶۲				
	Q4	۰/۶۸۰				
	Q5	۰/۸۲۱				
	Q6	۰/۷۶۲				
کارایی	Q7	۰/۷۹۰	۰/۰۰۰	۱۵	۱۱۶۴/۴	۰/۸۱۷
	Q8	۰/۷۴۸				
	Q9	۰/۷۰۴				
	Q10	۰/۸۴۶				
	Q11	۰/۶۸۳				
	Q12	۰/۷۸۶				
مشارکت	Q13	۰/۷۶۶	۰/۰۰۰	۱۵	۹۳۳/۱	۰/۷۶۹
	Q14	۰/۷۸۴				
	Q15	۰/۶۵۰				
	Q16	۰/۶۳۵				
	Q17	۰/۷۷۹				
	Q18	۰/۷۷۴				
عدالت اجتماعی	Q19	۰/۷۰۵	۰/۰۰۰	۱۵	۶۱۴/۳	۰/۷۰۶
	Q20	۰/۷۲۲				
	Q21	۰/۷۵۶				
	Q22	۰/۷۳۳				
	Q23	۰/۷۵۹				
	Q24	۰/۷۹۵				
کیفیت زندگی	Q25	۰/۸۰۲	۰/۰۰۰	۱۵	۱۱۲۳/۱	۰/۷۶۷
	Q26	۰/۷۲۸				
	Q27	۰/۷۱۰				
	Q28	۰/۶۹۵				
	Q29	۰/۷۵۸				
	Q30	۰/۷۰۸				

منبع: یافته‌های نگارندگان، ۱۳۹۵

در پژوهش‌هایی که با مدل معادلات ساختاری انجام می‌شود، بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها با تحلیل شاخص‌های کشیدگی و چولگی انجام می‌گیرد (بایرن، ۲۰۱۰). بایرن (۲۰۱۰) استفاده از دامنه ۷- تا ۷+ به عنوان بازه قابل قبول برای کشیدگی و دامنه ۲- تا ۲+ برای چولگی توزیع نرمال پیشنهاد نمود. در این تحقیق با کمک نرم‌افزار *SPSS23* این مقادیر

محاسبه شد. چولگی تمامی آیتم‌ها بین ۰/۰۱۲ تا ۱/۴۲۹ و کشیدگی بین ۰/۰۸- تا ۳/۰۳۰ است. بر این اساس همه متغیرها نرمال می‌باشند. (جدول شماره ۵).

جدول ۵- بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها

متغیر	چولگی	کشیدگی	نرمال بودن متغیر
اعتماد			
Q1	-۰/۵۰۹	-۰/۹۵۳	√
Q2	-۰/۶۶۰	-۰/۷۵۰	√
Q3	-۰/۳۸۸	-۱/۳۹۲	√
Q4	-۰/۶۶۷	-۰/۷۳۱	√
Q5	-۰/۴۶۹	-۰/۸۴۷	√
Q6	-۰/۷۹۰	۰/۳۴۲	√
کارایی			
Q7	-۰/۵۴۸	-۰/۳۳۶	√
Q8	-۰/۴۵۲	-۰/۳۱۳	√
Q9	-۰/۳۰۹	-۰/۳۰۶	√
Q10	۰/۰۸۵	-۰/۵۴۵	√
Q11	-۰/۵۳۴	-۰/۱۱۷	√
Q12	-۰/۶۳۰	-۰/۳۷۸	√
مشارکت اجتماعی			
Q13	-۰/۷۶۲	-۰/۰۶۸	√
Q14	-۰/۰۲۶	-۰/۳۹۸	√
Q15	-۰/۳۲۵	-۰/۶۰۸	√
Q16	-۰/۱۸۵۶	۰/۱۲۵	√
Q17	-۰/۱۸۹۰	۰/۱۸۹۴	√
Q18	-۰/۷۷۲	۰/۱۸۶۸	√
عدالت اجتماعی			
Q19	۰/۰۱۲	۰/۱۵۷	√
Q20	۱/۴۲۹	۳/۰۳۰	√
Q21	۰/۷۸۸	۱/۳۱۶	√
Q22	۰/۶۶۳	-۰/۶۴۵	√
Q23	۰/۱۸۵۶	-۰/۰۷۷	√
Q24	۰/۴۹۹	-۱/۱۱۲	√
کیفیت زندگی			
Q25	-۰/۷۱۵	۰/۰۱۵	√
Q26	-۰/۴۹۸	-۰/۳۵۴	√
Q27	-۰/۳۰۲	-۰/۴۶۶	√
Q28	۰/۰۵۸	-۰/۷۶۵	√
Q29	-۰/۵۲۸	-۰/۰۰۸	√
Q30	-۰/۵۶۵	-۰/۳۴۳	√

منبع: یافته‌های نگارندگان، ۱۳۹۵.

مدل اندازه‌گیری: روش مدل معادله ساختاری بر اساس تعامل منعطف میان تئوری با داده‌های تحقیق به علاوه مرتبط نمودن معلومات تجربی و تئوری جهت درک بهتر دنیای واقعی اجرا می‌شود. شاخص‌های سنجش مدل اندازه‌گیری توسط نرم‌افزار AMOS 2.0 محاسبه گردید و مدل اندازه‌گیری مورد برآزش قرار گرفت. مقدار شاخص‌های کلی برآزش در جدول شماره ۶ آورده شده است. همانطور که مشاهده می‌شود ۷ شاخص برآزش در محدوده قابل قبول است. با توجه به این که ۳ شاخص برآزش باید در محدوده قابل قبول قرار گیرد، بنابراین مدل مورد تأیید است.

جدول ۶- شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری اصلاح شده

متغیرها	کای اسکوتر	درجه آزادی	سطح معنی داری	GFI	AGFI	PRATIO	PNFI	RMSEA	IFI	CFI
مقدار مدل	۲/۱۷۶	۲۱۱	۰/۰۰۰	۰/۹۰۲	۰/۸۶۸	۰/۸۲۵	۰/۷۵۰	۰/۰۶۷	۰/۹۴۹	۰/۹۴۸

منبع: یافته‌های نگارندگان، ۱۳۹۵.

از طرفی روایی ابزار تحقیق نیز باید مورد تأیید قرار گیرد. روایی منطقی و وابسته به معیار در مرحله آزمایشی مورد تأیید قرار گرفت و روایی سازه (همگرا و افتراقی) با استفاده از نمونه کامل بررسی شد. در مدل اندازه‌گیری سازه‌هایی که همبستگی بالایی با سازه‌های دیگر دارند، روایی افتراقی سازه‌ها را پایین می‌آورند و باید حذف شوند (بایرن، ۲۰۱۰). در مدل اندازه‌گیری پس از انجام تحلیل عاملی تأییدی، همه بارهای عاملی بزرگ‌تر از ۰/۵ و ضرایب همبستگی میان متغیرهای پنهان مشخص گردید. (جدول شماره ۴) و در نتیجه روایی ابزار تحقیق مورد تأیید قرار گرفت.

مدل ساختاری: پس از اطمینان از قابل قبول بودن مدل اندازه‌گیری، معادله ساختاری تدوین شد. به منظور ارزیابی صحت نتایج و ثبات روش، مدل سازی معادله ساختاری در *Amos 2.0* اجرا شد. نتایج برازش کلی مدل نشان می‌دهد که این ساختار به خوبی با داده‌ها مطابقت دارد. (شکل شماره ۱). وزن‌های رگرسیونی (ضرایب تأثیر) عادی و استاندارد شده به روش برآورد حداکثر درست‌نمایی در جدول (۷) مشاهده می‌شود.

جدول ۷- وزن‌های رگرسیونی استاندارد شده (بارهای عاملی)

Estimate	---	---	---
۰/۶۴۰	اعتماد	<---	q1
۰/۸۹۴	اعتماد	<---	q2
۰/۷۰۴	اعتماد	<---	q3
۰/۷۴۸	اعتماد	<---	q4
۰/۷۸۹	اعتماد	<---	q5
۰/۸۹۶	کارایی	<---	Q7
۰/۸۰۹	کارایی	<---	Q8
۰/۷۸۸	کارایی	<---	Q9
۰/۸۴۰	کارایی	<---	Q10
۰/۸۱۳	کارایی	<---	Q11
۰/۷۸۹	کارایی	<---	q12
۰/۶۹۲	مشارکت	<---	q13
۰/۸۰۶	مشارکت	<---	q14
۰/۶۴۶	مشارکت	<---	q15
۰/۶۹۰	مشارکت	<---	q16
۰/۶۵۴	مشارکت	<---	q17
۰/۷۲۳	مشارکت	<---	q18
۰/۶۹۷	عدالت	<---	q19
۰/۶۱۹	عدالت	<---	q21
۰/۷۶۲	کیفیت	<---	q25
۰/۸۳۹	کیفیت	<---	q26
۰/۸۶۲	کیفیت	<---	q27
۰/۸۸۹	کیفیت	<---	q28

منبع: یافته‌های نگارندگان، ۱۳۹۵.

جدول ۸- وزن های رگرسیونی (ضرایب تأثیر) عادی و استاندارد شده به روش برآورد حداکثر درست نمایی

شماره فرضیه	مسیر	برآورد غیر استاندارد <i>Estimate</i>	خطای معیار <i>S.E</i>	تست بحرانی <i>C.R</i>	سطح معنی داری <i>P</i>	برآورد استاندارد <i>Standardized Estimate</i>	نتیجه
۱	عدالت → اعتماد	۰/۲۵۱	۰/۰۹۲	۴/۷۱۹	۰/۰۰۰	۰/۴۰۹	تأیید شده
۲	عدالت → کارایی	۰/۱۷۸	۰/۱۰۲	۵/۷۶۴	۰/۰۰۰	۰/۱۲۳	تأیید شده
۳	عدالت → مشارکت	۰/۱۳۶	۰/۱۸۳	۴/۴۲۸	۰/۰۰۰	۰/۷۸۰	تأیید شده
۴	اعتماد → کیفیت زندگی	۰/۱۸۷	۰/۱۳۷	۶/۴۲۸	۰/۰۰۰	۰/۳۵۸	تأیید شده
۵	کارایی → کیفیت زندگی	۰/۴۶۱	۰/۱۲۲	۷/۸۸۵	۰/۰۰۰	۰/۹۹۱	تأیید شده
۶	مشارکت → کیفیت زندگی	۰/۳۳۷	۰/۱۵۳	۴/۲۰۲	۰/۰۰۰	۰/۴۵۸	تأیید شده
۷	کیفیت زندگی → عدالت	۰/۳۶۴	۰/۱۹۲	۷/۸۷۲	۰/۰۰۰	۰/۸۹۴	تأیید شده

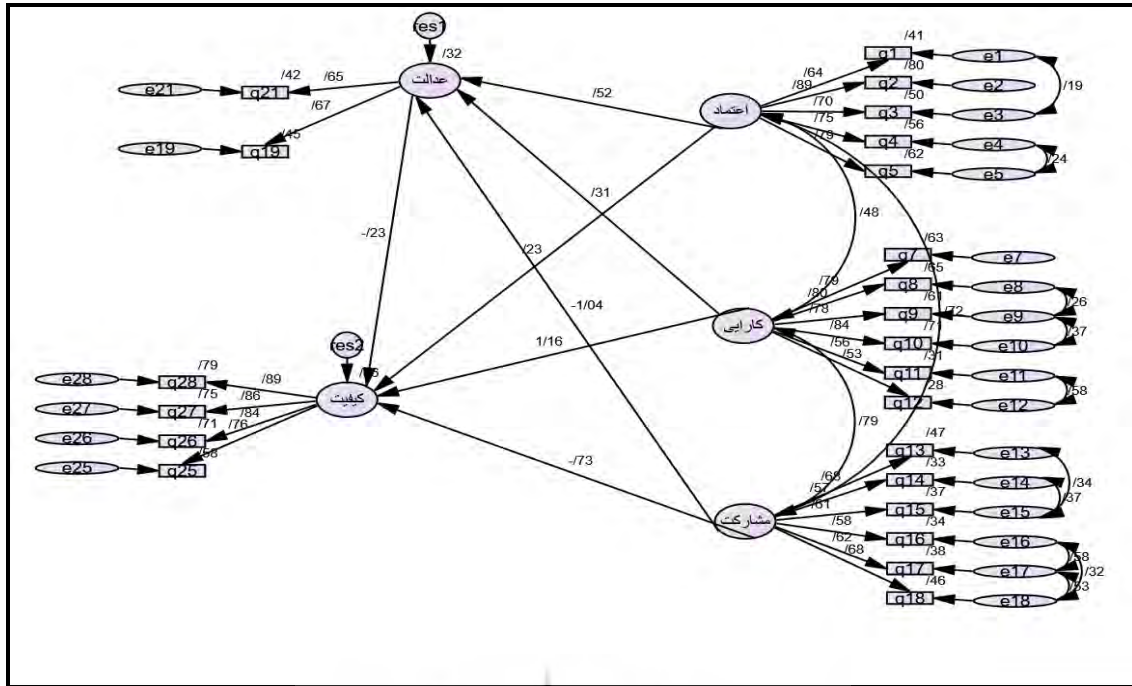
منبع: یافته های نگارندگان، ۱۳۹۵.

همانطور که در جدول بالا معلوم است سطح معنی داری در همه متغیرها کمتر از ۰/۰۵ می باشد و این نشان از درستی متغیرها دارد و بر طبق آن می توان از ستون مسیر در جدول ۸ به این نتیجه رسید که بیشترین برآورد استاندارد شده به فرضیه کارایی و نقش آن در کیفیت زندگی شهروندان بر می گردد و مقدار ضریب آن ۰/۹۹۱ می باشد و کمترین نقش را متغیر اعتماد با ضریب ۰/۳۵۸ بر کیفیت زندگی شهروندان دارد و به عبارتی می توان گفت کارایی، مشارکت و اعتماد به ترتیب بر نحوه کیفیت زندگی شهروندان در شهر فردوسیه نقش دارند و همچنین بیشترین برآورد در عدالت اجتماعی به نقش مشارکت بر روی آن با ضریب ۰/۷۸۰ بر می گردد و کمترین نقش را بر عدالت اجتماعی متغیر کارایی با ضریب ۰/۱۲۳ دارد و می توان گفت که مشارکت، اعتماد و کارایی به ترتیب بر عدالت اجتماعی در شهر فردوسیه نقش دارند و در نهایت کیفیت زندگی بر روی عدالت اجتماعی به عنوان یک میانجی با ضریب ۰/۸۹۴ در سطح شهر فردوسیه نقش دارد و در نتیجه هر چقدر کیفیت زندگی در شهر فردوسیه بالاتر باشد، عدالت اجتماعی در تخصیصی خدمات در محلات نیز از تعادل برخوردار است.

مدل ساختاری شامل اعتماد، مشارکت و کارایی به عنوان متغیرهای بیرونی و عدالت اجتماعی به عنوان متغیر درون زا و میانجی گر می شود و مدل ساختاری کاملاً با داده ها برازش شده است.

($Chi\ square/df=3.26, p < 0.01, CFI = 937, GFI = 924, NFI = 0.937, TLI = 0.917, and RMSEA = 0.052$).

یافته ها نشان داد که اعتماد به طور قابل توجهی با عدالت اجتماعی ارتباط مثبت دارد ($\beta=0.52, p < 0.001$) در حالی که مشخص شد مشارکت به طور معنادار با عدالت اجتماعی در شهر فردوسیه ارتباط منفی دارد ($\beta=-1.04, p < 0.001$). مشارکت نیز به طور قابل توجهی با کیفیت زندگی شهروندان در شهر فردوسیه ارتباط منفی دارد ($\beta=-0.73, p < 0.001$). (شکل شماره ۱).

شکل ۱- مدل معادله ساختاری تأثیرگذاری اعتماد، مشارکت و کارایی بر کیفیت زندگی و عدالت اجتماعی

آزمون فرضیه‌های تحقیق:

فرضیه اول: فرضیه اول تحقیق مبنی بر تأثیر اعتماد بر عدالت اجتماعی، به دلیل اینکه مقدار t -value آن ۴/۷۱۹ شده است، و این مقدار خارج از بازه $-۱/۹۶$ و $۱/۹۶$ می باشد، بنابراین با احتمال ۹۹ درصد فرض H_0 رد و H_1 پذیرفته می شود، که خبر از تأثیر اعتماد بر عدالت اجتماعی دارد.

فرضیه دوم: فرضیه دوم تحقیق مبنی بر تأثیر کارایی بر عدالت اجتماعی، به دلیل اینکه مقدار t -value آن ۵/۷۶۹ شده است و این مقدار خارج از بازه $-۱/۹۶$ و $۱/۹۶$ می باشد، بنابراین با احتمال ۹۹ درصد فرض H_0 رد و H_1 پذیرفته می شود، که خبر از تأثیر کارایی بر عدالت اجتماعی دارد.

فرضیه سوم: فرضیه سوم تحقیق مبنی بر تأثیر مشارکت بر عدالت اجتماعی، به دلیل اینکه مقدار t -value آن ۴/۴۳۸ شده است و این مقدار خارج از بازه $-۱/۹۶$ و $۱/۹۶$ می باشد، بنابراین با احتمال ۹۹ درصد فرض H_0 رد و H_1 پذیرفته می شود، که خبر از تأثیر مشارکت بر عدالت اجتماعی دارد.

فرضیه چهارم: فرضیه چهارم تحقیق مبنی بر تأثیر اعتماد بر کیفیت زندگی، به دلیل اینکه مقدار t -value آن ۶/۴۳۸ شده است و این مقدار خارج از بازه $-۱/۹۶$ و $۱/۹۶$ می باشد، بنابراین با احتمال ۹۹ درصد فرض H_0 رد و H_1 پذیرفته می شود، که خبر از تأثیر اعتماد بر کیفیت زندگی دارد.

فرضیه پنجم: فرضیه پنجم تحقیق مبنی بر تأثیر کارایی بر کیفیت زندگی، به دلیل اینکه مقدار t -value آن ۷/۸۸۵ شده است و این مقدار خارج از بازه $-۱/۹۶$ و $۱/۹۶$ می باشد، بنابراین با احتمال ۹۹ درصد فرض H_0 رد و H_1 پذیرفته می شود، که خبر از تأثیر کارایی بر کیفیت زندگی دارد.

فرضیه ششم: فرضیه ششم تحقیق مبنی بر تأثیر مشارکت بر کیفیت زندگی، به دلیل اینکه مقدار t -value آن ۴/۲۰۲ شده است و این مقدار خارج از بازه $-۱/۹۶$ و $۱/۹۶$ می باشد، بنابراین با احتمال ۹۹ درصد فرض H_0 رد و H_1 پذیرفته می شود، که خبر از تأثیر مشارکت بر کیفیت زندگی دارد.

فرضیه هفتم: فرضیه هفتم تحقیق مبنی بر تأثیر عدالت بر کیفیت زندگی، به دلیل اینکه مقدار t -value آن $7/872$ شده است و این مقدار خارج از بازه $-1/96$ و $1/96$ می باشد، بنابراین با احتمال ۹۹ درصد فرض H_0 رد و H_1 پذیرفته می شود، که خبر از تأثیر عدالت بر کیفیت زندگی دارد.

نتیجه گیری:

اعتماد بستر انواع فعالیت‌های مشارکتی و اقتصادی در افراد خواهد بود و هر چه این سطح در یک محله افزایش یابد رشد فعالیت‌های اقتصادی بیشتر خواهد بود. جوامعی که از میزان بالای اعتماد برخوردارند، برای ایجاد توافق و همکاری، به نهادهای رسمی کمتری محتاجند. به طور کلی اهمیت اعتماد در تعاملات اجتماعی تا بدان حد است که می توانیم بگوییم اگر اعتماد میان اعضای جامعه نباشد و یا اندک باشد؛ تعاملات و روابط میان افراد جامعه از تنظیم خارج می شود و روابط پایدار میان اعضای جامعه کمتر برقرار می شود. این پژوهش با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی با نقش میانجی گری عدالت اجتماعی انجام شد. توجه به عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی می تواند به درک صحیح تری از نحوه عدالت اجتماعی منجر شود. برای انجام این پژوهش، ۷ فرضیه در رابطه با کیفیت زندگی شکل گرفت. پژوهش حاضر از نظر جهت گیری، کاربردی، از لحاظ هدف، آزمون فرضیه و از نظر راهبردی از نوع پیمایشی می باشد. در این پژوهش از مدل یابی معادلات ساختاری و روش حداقل مربعات جزئی جهت آزمون فرضیه ها و برازندگی مدل استفاده شد.

پس انجام تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش با استفاده از مدل ساختاری و آزمون فرضیه ها معلوم شد که تمام متغیرها بر عدالت و کیفیت زندگی نقش دارند و در میان هر سه متغیر بیرونی (مشارکت، اعتماد و کارایی) متغیر مشارکت با ضریب $-1/04$ تأثیر منفی و معنی دار بر عدالت دارد و همچنین همین متغیر با ضریب $-0/73$ درصد بر کیفیت زندگی نیز تأثیر منفی و معنی دار دارد و می توان بیان نمود که از نظر شهروندان این متغیر در شهر فردوسی نتوانسته است باعث عدالت و همچنین کیفیت بالای زندگی شهروندان در این شهر شود و می بایست تعبیرات اتخاذ نمود تا میزان مشارکت را با ایجاد نهادهایی اجتماعی بالاتر برد. در میان سه متغیر بیرونی به کار برده شده در مقاله نیز معلوم شد که هر دو متغیر دیگر یعنی اعتماد و کارایی تأثیر مثبت و معنی دار با متغیر درون زای خود یعنی عدالت و کیفیت زندگی دارند و از نظر شهروندان متغیر اعتماد با ضریب $0/52$ درصد بیشترین تأثیر بر عدالت و متغیر کارایی نیز با $1/16$ درصد بیشترین تأثیر را بر کیفیت زندگی شهروندان در شهر فردوسی دارد و در نهایت خود متغیر درون زای عدالت به عنوان نقش میانجی گر با ضریب $-0/23$ تأثیر و رابطه منفی و معنی دار با کیفیت زندگی در شهر فردوسی دارد.

References:

1. Asadi, Ali, unitary, Ali, Ahmed, Sjad lorestany, A. (2014), *evaluating and analyzing the quality of life in neighborhoods of old texture of Kuhdasht*, *geographic Journal of Urban Planning*, No. 2, Ss218-195.
2. Athari, Kamal (2002), *Justice in the space of seven cities*, numbers 10 and 9, Ss33 25.
3. Aslani, Fairuz, Fatah Zafargandi, Ali (2014), *public participation in the governance of Islam or what?*, No. 8, Ss88-65.
4. Brereton, F.Clinch, J.P and Ferreira, S. (2008), *Happiness, geography and the environment*, *Ecological Economics*, 65(2), 544-567.
5. Das, D. (2008), "Urban Quality of Life :A case study of Guwahati", *Social Indicators Research*, 88.
6. Fanni, Zohreh, Heidari, Saman, Aghaei, Parviz (2015), *measuring the quality of urban life with emphasis on gender*, *Case Study: City Qorveh*, *Urban Ecology Research Journal*, Issue 2, Ss80-67.
7. Ghanbari, A., Soltanzadeh, Akbar, Sadiq, M. (2013) *A comparative study of the quality of urban life in the villages of integrated core design (case study: Tabriz)*, *a city of Sociological Studies*, Issue 7, Ss192-167.

8. Hataminezhad, Hussein, Pourahmad, Ahmad Karami, Hussein, Rajai, A. (2013), *analyze the spatial quality of life in Tehran*, *Journal of Human Geography*, Issue 4, Ss56-29.
Hataminezhad, Hussein, Rasti, M. (2006), *spatial equity and social justice*, *Mjllh ground*, Number 9, Ss50-38.
9. Harvey, David (2000), *social justice and the town*, translation: F. Hsamyan, Mohammad Reza Haeri and Monadzadeh, Volume II, published by the process of urban planning, Tehran.
10. Hataminezhad, Hussein, manouchehri miyandoab, Ayub, Baharloo, Iman, Ebrahim Ahmandpour.A, Hataminezhad, H. (2012), *city and social justice: An Analysis of inequality neighborhood (Case study: the old quarters of the city mentioned*, No. 80, Ss64-41.
11. Hojjati, Vahide, Moztarzadeh, H. (2008), *the concept of justice and its relationship with the city*, *Journal of Urban Development Notes*, Issue 25, 24, Ss47-40.
12. Jiang, u., & Li, Y.,(2009) "An Empirical Investigation of Knowledge Management and Innovative Performance: The Case of Alliances", *Research Policy* ۳۶۸-۳۵۸, ۲۰۰۹, ۳۸ ,
13. Khademi, Amirhossein (2013), *evaluating the quality of urban life Case Study: Amol old texture*, *Conference planning and management of urban services*.
14. Khajeh shokoei, Alireza, Minaei, F. (2014), *a comparative study of the quality of life in the cities of tourism and non-tourism (Case Study: Tour and sycamore)*, Issue 10, Ss64-49.
15. Karami, G., Lotfi, MS (2008), *geographical equity in geographical space planning, social justice Bulletin magazine, the Expediency Council's Strategic Research Centre*.
16. Lee, Y. (2008), "Subjective quality of life measurement in Taipei", *Building and Environment* ,43(7). Lee, H., & Choi, B., "Knowledge Management Enablers, Processes, and Organizational Performance: An Integrative View and Empirical Examination", *Journal of Management Information Systems* .۲۲۸-۱۷۹, ۲۰۰۰, (۱) ۲۰ ,
17. Mahmoudi, A. (2011), *a comparative analysis of indicators of quality of life in old neighborhoods within the city, a Master's thesis, Faculty of Humanities, Tarbiat Modarres University, Tehran*.
18. Movahedi, Yazdani Kariminejad, K, Hashemi Nosrat Abad, T., Movahhedi, M. (2014), *the efficiency of an educational model based on spirituality on improving the quality of life of students*, *Psychology and Religion*, Vol. VII, No. I, pp. 16 -5.
19. *sustainability of the city and social justice (Case Study: City Sect)*, *Research in Human Geography*, No. 80, Ss192-177.
20. Marsousi, Nafiseh (2004), *spatial analysis of social justice in Tehran*, *Geography and Urban Planning PhD thesis, Tarbiat Modarres University, Tehran*.
21. Marshall Gordon (2009), *Dictionary of sociology, second edition, oxford university press*.
22. O'Neill ,Shane (2011), *critical theory democratic justice and globalization critical horizons* ,koninklijke Brill NV,leiden.
23. Niyazi, Mohsen, Dallal Khorasani, Mohammad (2012), *social and cultural factors affecting the quality of life for citizens*, *Culture and Communication Studies*, Issue 27, Ss232-200.
24. Nohi, G. (2001), *the concept of justice in the mirror Quran*, *Quran Golestan Magazine*, Issue 77, Ss34-31.
25. Piran, Parviz, Rafian, Mojtaba, Rezaei, Meysam, Dehghan, Homa (2016), *Identify factors affecting social institutions to manage better neighborhoods (Case Study: Ferdosiyeh neighborhoods in city- the city Shahriyar)*, *Research and Urban Planning Journal*, Vol. 7, No 25, Summer 2016.
26. Pourtaheri, M, Rokneddin Eftekhari, A., F., Ahdallh (2011), *Quality of Life in Rural Areas (Case Study: North Khavé district, province)*, *Journal of Human Geography*, No. 76, Ss31-13.
27. Pourahmad, Ahmad, Ziyari, Karamatollah, Javed, Zahedi (2014), *measuring the quality of urban life of Afghan immigrants in Iran mental approach (Case Study: City of Robat Karim)*, *Geographic Journal of Urban Planning*, No. 1, Ss15-1.
28. Rahnamaei, Mt, manouchehri miyandoab, Ayub, Faraji Mollaie, Amin (2011), *Analysis of the quality of life in distressed areas mentioned in Journal of Urban and Rural Management*, Issue 28, Ss240-223.

29. Rabbani Khorasgani, Ali, Kianpour, M. (2007), *the proposed model for measuring quality of life (Case study: Isfahan)*, Faculty of Literature and Humanities, Shmarh59-58, Ss108-67.
30. Shokohi, Mohammadajza, Johari, Leila (2014) *comparative study of quality of life in the city of Mashhad citizens' views (the case of the Hashemite neighborhood and the neighborhood Abad)*, Urban Planning Studies, Issue V, Ss164-145.
31. Shamaei, Ali, Faraji Mollaie, Amin, Azimi, Azadeh, Hatefi, Maryam (2012), *Analysis of the quality of life in city neighborhoods inequality*, Journal of Geography, No. 33, Ss280-253.
32. Santos, L. and Martin ,I.(2007), "Monitoring Urban Quality of Life : The Porto experience", Social Indicators Research, 80.

